

**Силабус навчальної дисципліни
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

підготовки

магістр

(назва освітнього ступеня)

всі

(назва спеціальності)

всі

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська
Факультет/Інститут*	всі
Кафедра	Українознавства, документознавства та інформаційної діяльності
Контакти кафедри	каб. В606 (шостий поверх висотний корпус) Телефон: (056) 756-34-02; внутрішній 4-02 . Email: ukr@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Лисенко Галина Іванівна, к.і.н., доцент
Контакти викладачів	lysenko.halyna@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/index.html
Консультації	https://pgasa.dp.ua/department/ukr/

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика викладання у вищій школі» належить до циклу загальної підготовки і спрямована на формування у студентів магістратури методичних знань щодо викладання у вищій школі, педагогічних вмінь і компетентностей у контексті сучасних викликів вищої освіти України.

	Години	Кредити	Семестр
			*
лекції	30	3	
лабораторні роботи			
практичні заняття			
Самостійна робота, у т.ч:	60		-
підготовка до аудиторних занять	10		
підготовка портфоліо	20		
виконання курсового проєкту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	18		
підготовка до контрольних заходів (тестування)	12		
Форма підсумкового контролю	залік		

* не вказується для варіативних (вибіркових) дисциплін, що входять до загальноакадемічного каталогу

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів магістратури методичних знань щодо викладання у вищій школі, педагогічних вмінь і компетентностей у контексті сучасних викликів вищої освіти України.

Завдання вивчення дисципліни – оволодіння студентами методичними знаннями, вміннями, формування відповідних компетентностей; опанування методикою викладання у вищій школі; підготовка студентів-магістрантів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Компетентності: Здатність здійснювати наукову та педагогічну діяльність у закладах вищої освіти; зокрема, вивчення дисципліни забезпечує формування у здобувачів ВО здатності до навчання, креативності, гнучкості мислення; здатність до аналізу й синтезу інформації, засвоєння необхідних знань з методики викладання у вищій школі, здатність застосовувати знання на практиці, володіння культурою мислення, усвідомлення соціальної значущості професії науково-педагогічного працівника.

Заплановані результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: особливості методики викладання у вищій школі; основи дидактики вищої школи і виховної роботи зі студентською молоддю; нові підходи, принципи, форми і методи професійної підготовки; практичні способи використання інноваційних педагогічних технологій;

вміти виокремлювати закономірності та принципи процесу навчання у ЗВО; добирати потрібні методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі; застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, обирати необхідні способи їх досягнення та форми контролю; володіти навичками підготовки необхідного методичного забезпечення для проведення різних видів занять; володіти основними методиками викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні педагогічних завдань.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Методика викладання у вищій школі					
Тема 1. Навчальний курс «Методика викладання у вищій школі» в системі професійної підготовки магістрів.	6	2			4
Тема 2. Викладач закладу вищої освіти як суб'єкт навчально-виховного процесу. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.	6	2			4
Тема 3. Дидактичні основи процесу навчання у вищій школі.	12	4			8
Тема 4. Інноваційні пошуки в сучасній дидактиці вищої школи.	12	4			8
Тема 5. Методики організації самостійної роботи студента.	12	4			8
Тема 6. Організація науково-дослідної роботи студентів.	6	2			4
Тема 7. Методика використання сучасних технічних засобів навчання.	6	2			4
Тема 8. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті.	6	2			4
Тема 9. Портфоліо-технологія як засіб самопрезентації фахівця.	12	4			8

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Тема 10. Організація науково-педагогічної діяльності за кордоном.	12	4			8
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Наукова організація праці викладача ЗВО.	1 – [5.1, 1; 5.1, 5]
2. Загальна характеристика і класифікація студентів закладу вищої освіти.	2 – [5.1, 3; 5.1, 6]
3. Права і обов'язки студентів сучасних ЗВО.	3 – [6, 3]
4. Типологія суб'єктів педагогічного процесу у ЗВО.	4 – [5.1, 3; 5.1, 5; 5.1, 6]
5. Загальна характеристика педагогічного процесу у ЗВО.	5 – [5.1, 1; 5.1, 5; 5.1, 7]
6. Система моніторингу якості освіти та навчального процесу у ЗВО.	6 – [5.1, 1; 5.1, 2; 5.1, 7]
7. Науково-педагогічна творчість та її особливості.	7 – [5.1, 1; 5.2, 7]
8. Професійні деформації викладачів та шляхи їх попередження.	8 – [5.2, 3, 4]
9. Сучасні технології навчання: аналіз застосування у ДВНЗ ПДАБА	9 – [5.2, 6; 5.1, 2; 5.1, 4]

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

Портфоліо виконується на одну із запропонованих тем: «Я – здобувач вищої освіти»/ «Я – майбутній фахівець у сфері...». Також можливе складання портфоліо курсу (як збірки творчих (науково-дослідних) досягнень під час вивчення дисципліни, що підтверджують формування предметних компетентностей студента).

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1 «Методика викладання у вищій школі» містить усі види діяльності студентів за навчальним планом.

Поточний контроль складається з:

1. Тестування – максимально 40 балів.
2. Конспект самостійно опрацьованих питань – максимально 20 балів.
3. Підготовка портфоліо на запропоновану тему – максимально 20 балів.
4. Укладання інтелект-карт з окремих тем курсу – максимально 20 балів.

У цілому 100 балів.

Тестування

Тести складені за трьома рівнями складності, оцінювання 1-10 завдання (з вибором однієї правильної відповіді) здійснюється по 2 бали, завдання 11-13 (на встановлення відповідності) по 4 бали, завдання 14-15 (на встановлення правильної послідовності) по 6 балів. Разом 40 балів.

Конспект самостійно опрацьованих питань

Оцінюється за 20-бальною шкалою.

19-20 балів: студент опрацював усі 9 питань, винесених на самостійне опрацювання, ретельно законспектувавши основні визначення, виокремивши основні проблеми, підсумувавши кожне питання.

14-18 балів: студент законспектував 8 (або більше) питань, але із незначними прогалинами матеріалу та не зробив висновків.

9-13 балів: студент законспектував 6-7 (або більше) питань із значними скороченнями матеріалу.

4-8 балів: студент законспектував 4-5 (або більше) питань, винесених на самостійне опрацювання, написані із значними пропусками матеріалу, визначень, проблематики тощо.

1-3 бали: студент законспектував 1-3 (або більше) питання, опрацював матеріал дуже неуважно, з пропусками понять, плутаниною визначень.

Портфоліо

Основними критеріями оцінки портфоліо, з якими мають бути ознайомлені студенти:

- 1) наявність творчо оформленої обкладинки, що відображає особистість та інтереси студента як (майбутнього) фахівця;
- 2) акуратність заповнення;
- 3) структурність матеріалу;
- 4) творче оформлення матеріалу;
- 5) висновки, що відображають міркування студента щодо проблемних моментів та пропозиції щодо удосконалення змісту підготовки фахівців.

Оцінюється за 20-бальною шкалою.

16-20 балів: студент творчо підійшов до укладання портфоліо на запропоновану тему, структурував підготовлений матеріал, підібрав якісні матеріали для наповнення портфоліо, підсумував портфоліо власними логічними висновками.

11-15 балів: студент підготував портфоліо, але не структурував його, із незначними прогалинами матеріалу та не зробив чітких висновків.

6-10 балів: портфоліо містить менше половини матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, наявні значні пропуски понять, не розкрита проблематика питань тощо.

1-5 балів: студент опрацював матеріал дуже неуважно, із значними пропусками понять, педагогічних категорій тощо.

Інтелект-карти обраних тем

Оцінюється за 20-бальною шкалою.

16-20 балів: студент творчо підійшов до укладання інтелект-карт, структурував пройдений матеріал, виявив причинно-наслідкові зв'язки, підсумував кожну тему власними висновками.

11-15 балів: студент підготував інтелект-карти тем, але недостатньо наповнив їх, із незначними прогалинами матеріалу та не зробив висновків.

6-10 балів: інтелект-карти містять менше половини матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, наявні значні пропуски понять та відсутня логіка їх укладання тощо.

1-5 балів: студент опрацював матеріал дуже неуважно, з пропусками визначень, плутаниною термінів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як оцінка змістового модуля.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають

дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок відпрацювання пропущених занять: студент конспектує пропущену лекцію та складає її в години консультацій викладача.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачас:

самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Теорія і методика викладання в сучасній вищій школі / Галина Євсєєва, Галина Лисенко. - Дніпро: ПДАБА, 2020. - 154 с.
2. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. – 224 с.
3. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В.А. Гладуш, Г.І. Лисенко. – Д.: Акцент ПП, 2014. – 416 с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навч. літер., 2006. – 384 с.
5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. – К.: Центр навч. літ., 2009. – 472 с.
6. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2007. - 495 с.
7. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
<http://surl.li/bkdgz>

5.2. Допоміжна

1. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Педагогіка вищої школи» для студентів ступеня магістра спеціальностей 192 «Будівництво та цивільна інженерія», 056 «Міжнародні економічні відносини», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент» та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми навчання / Укладачі: Євсєєва Г. П., Лисенко Г. І. – Дніпро: ПДАБА, 2021. – 16 с.

2. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Педагогіка вищої школи» для студентів ступеня магістра спеціальностей 192 «Будівництво та цивільна інженерія», 056 «Міжнародні економічні відносини», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент» та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» заочної форми навчання / Укладачі: Євсєєва Г. П., Лисенко Г. І. – Дніпро: ПДАБА, 2021. – 18 с.

3. Лисенко. Г.І. Шляхи підвищення професійно-педагогічної компетентності викладачів сучасних закладів вищої технічної освіти // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки. Зб. наук. пр. / Ред. кол. : Смолюк І.О. (гол. ред.) та ін. – Луцьк: ПП Іванюк, 2018. – Вип. 2 (375). – С. 120-127.

4. Лабораторія педагогічної майстерності викладача як інтегративна складова сучасного технічного закладу вищої освіти / Євсєєва Г. П., Лисенко Г.І., Федіна В. Г. // Вісник ПДАБА. – 2018. – №1. – С. 96-103.

5. Підготовка фахівців до викладацької діяльності у технічних вишах України в 1920-30 роках // Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць. – Вип. 6 (35). Серія «Педагогічні науки». – К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2018. – С. 110-126. Видання індексується в IndexCopernicus, Infobaseindex, Impact Factor, Academic Resource Index, Cite Factor, Google Scholar. ISSN 2218-7650, ID 47812

6. Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи в системі професійної підготовки магістрів технічного профілю // УПЖ. - 2020. - №4. - С. 150-161. ISSN 2411-1317 <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-4>

7. Лисенко Г. Теорія і практика педагогічної підготовки викладачів технічних закладів вищої освіти України: історико-педагогічний та історіографічний аспекти // Педагогічне проєктування в сучасній освіті: дидактичний і виховний аспект : колективна монографія / за заг. ред. Пушкарьової Т.О. Київ : ТОВ НВП «Росток А.В.Т.», 2021. 124 с. – С. 79-94. ISBN 978-617-512-284-6

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Віртуальний читальний зал ДВНЗ ПДАБА <http://surl.li/bkdgz>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>
3. Закон України про вищу освіту, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) <https://naqa.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
6. Сервер Верховної Ради України <http://iportal.rada.gov.ua/>
7. Національний інформаційний центр академічної мобільності ENIC UKRAINE <http://enic-ua.net/index.php/ua/>
8. Сайт Національної академії педагогічних наук України <http://naps.gov.ua/ua/iccr/>

Розробник

_____
(підпис)

(Галина ЛИСЕНКО)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
українознавства, документознавства та інформаційної діяльності
(назва ккафедри)

Протокол від «31»серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

(Олена БАРАННИК)